

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

886

Vragen van de leden **Rajkowski** (VVD) en **Boomsma** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Minister van Asiel en Migratie over *het bericht ««Onverantwoord veel» asielzoekers vast in aanmeldcentrum Schiphol»* (ingezonden 22 november 2024).

Antwoord van Minister **Faber – Van de Klashorst** (Asiel en Migratie) (ontvangen 18 december 2024).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht ««Onverantwoord veel» asielzoekers vast in aanmeldcentrum Schiphol»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Herkent u het beeld dat er momenteel meer asielaanvragen worden gedaan op Schiphol dan voorheen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe verklaart u dit? Uit welke landen komen deze aanvragers en om hoeveel mensen gaat het?

Antwoord 2

Vanaf half oktober 2024 was er een sterke toename van het aantal asielaanvragen op Schiphol. Dit kwam in eerste instantie voornamelijk door passagiers met Tsjadische, Senegalese, Mauritaanse en Centraal-Afrikaanse nationaliteit. Zij gebruikten Schiphol als transitvluchthaven op weg naar bestemmingen in Zuid-Amerika. In veel gevallen was het uiteindelijke doel om via Zuid-Amerika over land naar de Verenigde Staten te reizen. Wanneer doorreizen op Schiphol niet mogelijk bleek, vroegen veel reizigers met genoemde nationaliteiten op Schiphol asiel aan. Halverwege november was kortstondig sprake van een toename van andere nationaliteiten die op Schiphol asiel aanvroegen, met name Kenianen. Ook zij maakten gebruik van de transitfaciliteit om in Nederland asiel aan te vragen. Trendrapportages van de Koninklijke Marechaussee (KMar) en de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) bevestigen dit beeld.

¹ NOS, 20 november 2024, «Onverantwoord veel» asielzoekers vast in aanmeldcentrum Schiphol (<https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2545292-onverantwoord-veel-asielzoekers-vast-in-aanmeldcentrum-schiphol>).

Tabel: Aantal vreemdelingen dat op Schiphol bij de KMar heeft aangegeven asiel te willen aanvragen. (Bron: KMar, peildatum 1 december; cijfers afgerond op tientallen)¹

Nationaliteit	sep-24	okt-24	nov-24
Tsjadische	n.v.t.	10	<5
Senegalese	n.v.t.	10	110
Mauritaanse	n.v.t.	20	90
Keniaanse	n.v.t.	n.v.t.	70
Centraal-Afrikaanse	n.v.t.	10	10

¹ Alle cijfers (zowel de totalen als de verschillende deelcijfers) zijn afgerond op tientallen. Door de afrondingen kan een ogenschijnlijk verschil ontstaan tussen de eindtotalen en de optelsommen van de verschillende deelcijfers. Voor de vermelde cijfers geldt dat cijfers over eenzelfde periode in vorige of toekomstige rapportages kunnen afwijken van de thans verstrekte informatie. Reden hiervoor is dat een klein deel van de registraties van een bepaalde rapportageperiode pas na het verstrijken van die periode plaatsvindt. Hierdoor kunnen verschillen ontstaan tussen rapportages en/of edities. De in de tabel genoemde cijfers laten niet zien welk aandeel van deze instroom bij de KMar daadwerkelijk de asielgrensprocedure heeft doorlopen.

Vraag 3

Bent u van mening dat deze stijging te maken heeft met de visumplicht die Spanje heeft ingesteld voor reizigers uit Afrika die met een tussenstop naar Latijns-Amerika vliegen, waardoor asielzoekers nu uitwijken naar Amsterdam? Zo ja, zorgt dit voor een waterbedeffect in andere landen, zoals Nederland?

Antwoord 3

Dit is een mogelijke verklaring. De recent ingevoerde luchthaventransitvisumplicht van Spanje voor reizigers uit bepaalde Afrikaanse landen heeft waarschijnlijk geleid tot een verschuiving van migratiestromen.

Vraag 4

Deelt u de mening dat Nederland vanwege de stijging een transitluchthavenvisumplicht moet instellen voor mensen met de nationaliteit van landen waarvan relatief veel mensen asiel aanvragen, zoals de in de uitzending genoemde Noord-Afrikaanse landen? Zo ja, hoe gaat u ervoor zorgen dat de internationale hubfunctie van Schiphol niet in gevaar komt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Ja, ik deel die mening. Sinds 25 november 2024 is daarom een luchthavenvisumplicht ingesteld voor reizigers met de Tsjadische, Senegalese, Mauritaanse en Centraal-Afrikaanse nationaliteit. Sindsdien is er tot het moment van schrijven geen enkele asielaanvraag meer ingediend door passagiers met bovengenoemde nationaliteiten op Schiphol. Het instellen van een luchthaventransitvisumplicht kan negatieve gevolgen hebben. Zo kan deze maatregel de bilaterale betrekkingen met de betrokken landen verstoren, wat op zijn beurt gevolgen kan hebben voor andere samenwerkingstrajecten, zoals migratiedialogen. Daarom is het essentieel om zorgvuldig te bepalen wanneer en welke landen op de lijst moeten worden geplaatst, ook om ervoor te zorgen dat de internationale hubfunctie van Schiphol niet wordt aangetast.

Vraag 5

Welke andere maatregelen bent u van plan te nemen om de stijging van het aantal asielaanvragen in Nederland via Schiphol tegen te gaan?

Antwoord 5

Ontwikkelingen en trends in de asielinstroom worden nauwlettend in de gaten gehouden. Er wordt voortdurend door onder andere de KMar en de IND geanalyseerd of er nieuwe migratietrends ontstaan, zodat daar snel op ingespeeld kan worden. Daarnaast is er contact met een aantal luchtvaartmaatschappijen op migratieroutes om irreguliere migratie te voorkomen en tegen te gaan. Hierdoor is ook het aantal reizigers uit andere Afrikaanse landen dat op Schiphol asiel aanvraagt, aanzienlijk afgenomen. Tevens wordt het netwerk van Immigration Liaison Officers van de IND actief ingezet om

luchtvaartmaatschappijen te adviseren over reisbewegingen die wijzen op
irreguliere migratie.